

Rotterdams Philharmonisch Orkest

Geadviseerd subsidiebedrag: **€ 4.149.000**

Gevraagd subsidiebedrag: € 4.149.000

Over de instelling

Stichting Rotterdams Philharmonisch Orkest, podiumkunsten, symfonieorkesten, Rotterdam

Stichting Rotterdams Philharmonisch Orkest (hierna: Rotterdams Philharmonisch Orkest) is gevestigd in Rotterdam en verzorgt symfonisch aanbod in Rotterdam en regio, en daarnaast internationaal. Het staat onder leiding van een chef-dirigent en werkt met een aantal gastdirigenten samen. Het orkest ziet het als zijn taak om het groot symfonische repertoire te spelen. Het heeft concertgebouw de Doelen in Rotterdam als thuisbasis. De instelling vult de kernprogrammering aan met muziek uit de barok en de klassieke periode. Het Rotterdams Philharmonisch Orkest profileert zich als een ambitieus orkest dat op internationaal niveau musicceert en daarmee een breed publiek bereikt. De organisatie wil naar eigen zeggen vanuit een open houding zo veel mogelijk mensen raken met symfonische muziek en combineert avontuurlijk met traditioneel repertoire.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.13 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur adviseert Stichting Rotterdams Philharmonisch Orkest een subsidiebedrag toe te kennen van € 4.149.000.

De raad oordeelt positief over de artistieke kwaliteit van het Rotterdams Philharmonisch Orkest en over de verbreding die het orkest opzoekt in de programmering om een breder en diverser publiek te bereiken. Aan talentontwikkeling wordt op verschillende manieren vormgegeven. Het bereik van het educatieve programma is groot en het orkest ambieert een zo groot mogelijk bereik in de regio rond Rotterdam, waarvoor het onder andere zijn netwerk met scholen uitbreidt.

Het Rotterdams Philharmonisch Orkest is goed verankerd in Rotterdam en wil de activiteiten uitbreiden naar de verdere regio. Het orkest speelt met regelmaat op internationale podia.

De financiële situatie is voldoende en het orkest heeft de risico's goed in kaart gebracht. Het orkest betaalt conform-cao maar vindt de beloning van musici niet optimaal; het ziet echter geen mogelijkheden tot verdere

verbetering. Het orkest reflecteert beknopt maar voldoende op de codes door te benoemen op welke wijze het ermee bezig is.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

De raad oordeelt positief over de artistieke kwaliteit van het Rotterdams Philharmonisch Orkest. In de periode 2017 – 2020 heeft het orkest nieuwe concertformules (door)ontwikkeld en daarmee meer diverse en jongere publieksgroepen bereikt. In 2018 bestond het orkest honderd jaar, en nodigde een zeer groot aantal bewoners uit alle wijken van Rotterdam uit. In dat jaar trad de nieuwe chef-dirigent Lahav Shani aan, die ook als pianist actief is en met zijn benadering een nieuwe invulling geeft aan het dirigentschap. Het is waardevol dat tegelijk zowel Valery Gergiev als Yannick Nézet-Séguin als eredirigenten bij het orkest betrokken blijven. Het vakmanschap van het orkest is zeer groot en het niveau van het merendeel van de concerten ligt hoog.

De programmering voor 2021 – 2024 laat een breed scala aan activiteiten zien, met de focus op groot symfonisch werk en spraakmakende solisten als Leonidas Kavakos en Yuja Wang. Daarnaast zet het orkest in op verbreding van het repertoire en toont daarbij stilistische flexibiliteit met achttiende-eeuws repertoire (onder anderen met Jordi Savall) en samenwerking met jonge Nederlandse componisten als Mathilde Wantenaar en Joey Roukens.

Op eerder ontwikkelde programma's als 'Brasil Sinfônico' en 'Arabic Symphonic Night' komen veel nieuwe bezoekers af met een niet-westerse achtergrond, en op 'Harry Potter in Concert' een beduidend jonger publiek. De raad staat positief tegenover de voortzetting van deze formats, net als over de verbinding met andere muziekgenres die onder andere wordt gemaakt in 'Musical meets Opera' en 'Best of Broadway', en in de samenwerking met North Sea Jazz en International Film Festival Rotterdam.

Naast de jaarlijkse begeleiding bij De Nationale Opera brengt het orkest eens in de twee jaar een concertante operaproductie, onder leiding van Yannick Nézet-Séguin. Na 'Die Frau ohne Schatten' van Richard Strauss in 2020 volgt in 2022 Wagners 'Das Rheingold'.

De raad vindt het gepresenteerde aanbod aansprekend en evenwichtig. Het orkest engageert dirigenten en solisten van topniveau en wordt geregeld uitgenodigd te spelen bij de BBC Proms, in Parijs en een aantal Duitse steden. Behalve in Europa treedt het orkest ook op in Azië en de Verenigde Staten. In 2021 staat een reis naar de grote zalen in Taiwan en Japan gepland.

Vernieuwing

Vernieuwing komt bij het Rotterdams Philharmonisch Orkest vooral tot uiting in de gedrevenheid om nieuwe publieksgroepen te bereiken. Het orkest spreekt de wens uit zich tot alle Rotterdammers te verhouden. Het orkest doet publieksonderzoek en gaat in gesprek met mensen en organisaties met een niet-westerse achtergrond om beter inzicht te krijgen in de doelgroepen en het programma beter te laten aansluiten op de beoogde publieksgroepen.

Het orkest bouwt de goede band met het bedrijfsleven in Rotterdam verder uit. De oprichting van het innovatieteam 'Business CreAtions' maakt nieuwsgierig, omdat enerzijds gezocht wordt naar kansrijke activiteiten voor jongere doelgroepen en anderzijds wordt ingezet op het bedenken van formats voor de zakelijke markt. Zo zal het orkest een Chinees Nieuwjaarsconcert ontwikkelen met de ambassade en zakenrelaties uit dat land.

Vernieuwing komt verder tot uiting in opdrachten aan eigentijdse componisten en het beleid om jonge Nederlandse solisten een kans te geven. Het initiatief 'Rotterdam Philharmonic Banda' geeft talenten uit de stad de mogelijkheid om samen met orkestleden op te treden. Dit *hit & run*-ensemble is samengesteld met musici uit het orkest en speelt in wisselende samenstelling en bij uiteenlopende activiteiten.

In samenwerking met Codarts biedt het orkest studenten de mogelijkheid om stage te lopen in het orkest. In de periode 2021 – 2024 worden de opleidingsactiviteiten uitgebreid door het opzetten van een internationale orkestacademie. Dit initiatief met zeven opleidingsplekken wordt mede gefinancierd door het bedrijfsleven.

Het Rotterdams Philharmonisch Orkest zet het traject voort waarin twee jonge assistent-dirigenten gedurende twee seizoenen met het orkest kunnen werken. Daarnaast biedt het orkest, in aansluiting op de educatieve activiteiten, amateurdagen en masterclasses voor jeugdorkesten uit de regio.

Eerlijke beloning en gezonde bedrijfsvoering

Het Rotterdams Philharmonisch Orkest hanteert de cao Nederlandse Orkesten en de cao voor remplaçanten. Een eigen cao voor de staf wordt ontwikkeld. Volgens het orkest is de salarispositie van de musici niet optimaal, maar het orkest ziet in de huidige situatie geen mogelijkheden om dit te verbeteren. De invoering van de Wet Arbeidsmarkt in balans heeft voor het orkest grote gevolgen. Het orkest roept de overheid op hier verantwoordelijkheid voor te nemen.

De liquiditeit, solvabiliteit en het weerstandsvermogen tonen een matige financiële gezondheid. Op basis van de cijfers van 2017 en 2018 zijn er geen grote risico's. De liquiditeit en het weerstandsvermogen laten echter een middelmatig hoog risico zien dat het orkest niet zal kunnen voldoen aan kortetermijnbetalingsverplichtingen en tegenvallende baten niet kan opvangen. Het orkest schrijft dat het zich zorgen maakt, omdat de indexering geen gelijke tred heeft gehouden met de stijging van de loonkosten. De risico's zijn goed in kaart gebracht. Het orkest zoekt de oplossing in het verlagen van het activiteitsniveau, voor zover dat niet ten koste gaat van de kwaliteit en het publieksbereik.

Bevordering van educatie en participatie (inclusief publieksbenadering)

Het Rotterdams Philharmonisch Orkest heeft zich ten doel gesteld om zo veel mogelijk kinderen en jongeren van alle leeftijden in de regio rondom Rotterdam in contact te brengen met symfonische muziek. De afgelopen jaren heeft het orkest met zijn educatieve programma's 25.000 kinderen en jongeren bereikt. Het orkest werkt samen met een grote, diverse groep samenwerkingspartners. Met onder andere *virtual reality* en games wordt aansluiting gezocht bij de leefwereld van kinderen. Om meer kinderen en jongeren te bereiken in de regio wordt in de periode 2021 – 2024 het netwerk van scholen uitgebreid en programmeert het orkest in kleine theaters. Om diversiteit en inclusie te verbeteren zoekt het orkest hier ook samenwerking met andere organisaties in de stad.

Het orkest heeft een goed beeld van de samenstelling van zijn (potentiële) bezoekers. Het richt zich in de periode 2021 – 2024 verder op het verbreden, vergroten en verjongen van het publiek. Omdat mensen met een niet-westerse achtergrond symfonische muziek niet vanzelfsprekend omarmen, programmeert de instelling zoals hierboven beschreven enkele nieuwe formats.

Het mediabeleid toont een duidelijke ontwikkeling. Er wordt gewerkt met focusgroepen van potentiële doelgroepen en er is een data-analist aangesteld om meer samenwerking tussen de verschillende afdelingen in de organisatie te bevorderen. Ook wordt er samengewerkt met de Doelen met betrekking tot bezoekersanalyses.

Geografische spreiding

Het Rotterdams Philharmonisch Orkest heeft zijn standplaats in Rotterdam, speelt het overgrote deel van de concerten in deze stad en is er goed verankerd. Het orkest wil zijn activiteiten de komende tijd uitbreiden in de eigen regio, door het verstevigen van bestaande samenwerkingsverbanden en het aangaan van nieuwe allianties op het gebied van publieksbereik, educatie en talentontwikkeling. Daarnaast wordt het netwerk van scholen in

de regio uitgebreid en worden er ensemblevoorstellingen geprogrammeerd in kleine theaters. In zijn reflectie op de aanvraag noemt de stedelijke cultuurregio Rotterdam onder andere de vele samenwerkingsverbanden van het orkest en het diverse activiteitenrepertoire.

Ongeveer een vijfde van het totaal aantal voorstellingen wordt in het buitenland gegeven en het orkest speelt met regelmaat op internationale festivals.

Toepassing Fair Practice Code

Het Rotterdams Philharmonisch Orkest reflecteert beknopt op de toepassing van de Fair Practice Code. Het orkest streeft naar eerlijke betaling en beschrijft per kernwaarde van de code zijn beleid en aanpak. Daaruit blijkt het streven naar een transparante, veilige organisatie. Het orkest benoemt echter geen toetsbare doelstellingen om in de periode 2021 – 2024 te komen tot een betere naleving van de code, en koppelt daar geen concrete stappen aan.

In 2019 is na een medewerkersonderzoek een langdurig traject gestart voor het verbeteren van de organisatiecultuur naar een opener cultuur. Aan dit traject neemt een brede vertegenwoordiging van staf en musici deel. Er is daarbij aandacht voor duurzame inzetbaarheid en medische begeleiding.

Toepassing Governance Code Cultuur

De toelichting van het Rotterdams Philharmonisch Orkest op de Governance Code Cultuur is duidelijk en getuigt van reflectief vermogen. De mate van transparantie in de verantwoording is hoog. De openbare jaarverslagen zijn zowel inhoudelijk als financieel uitgebreid. Het beleid, de activiteiten en de financiële cijfers worden gespecificeerd en toegelicht. Ook informatie over de samenstelling, profielen en nevenfuncties van de raad van toezicht en het bestuur zijn opgenomen in het jaarverslag.

Opvallend is dat het orkest beschrijft dat de statuten gewijzigd worden, naar aanleiding van de veranderende rolverdeling tussen algemeen en artistiek directeur en zakelijk directeur. De raad mist in de toelichting echter de onderbouwing van deze wijziging van een eenhoofdige naar een tweehoofdige directie. Het directiereglement is al aangepast en de *span of control* is naar eigen zeggen in balans.

Toepassing Code Diversiteit en Inclusie

In de toelichting op de Code Diversiteit en Inclusie geeft het Rotterdams Philharmonisch Orkest een beschrijving aan de hand van de vier p's (programma, personeel, publiek en partners). Het orkest is duidelijk doordrongen van de noodzaak inclusiever en diverser te werken en benoemt hiervoor enkele benodigde acties, maar werkt die nog niet concreet uit.

Ten aanzien van personeel meldt het orkest de samenwerking met veel vrouwelijk dirigenten, de evenwichtige genderverdeling en leeftijdsopbouw binnen de organisatie. In de klassiekemuziekwereld zijn volgens het orkest mensen met een niet-westerse achtergrond nog steeds zeldzaam, met uitzondering van Aziaten. Bij vacatures binnen de raad van toezicht zal de werving nadrukkelijk gericht zijn op een meer diverse samenstelling. Het orkest herhaalt de voornemens om een jonger en meer divers publiek te bereiken en maakt daarvoor een aantal programmatische keuzes. De raad oordeelt daar positief over. Het aantal partners is groot, maar de raad mist organisaties die van meerwaarde kunnen zijn om velerlei vormen van inclusie beter te verankeren in de organisatie.